

Määräykset ja ohjeet 9/2021

Hautaus- ja eroavustuskassojen vastuvelan laskuperusteet

Dnro

FIVA 16/01.00/2021

Antopäivä

9.11.2021

Voimaantulopäivä

1.1.2022

Lisätietoja

Vakuutusvalvonta/Työeläkelaitokset

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

finanssivalvonta.fi

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Määräys"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Ohje"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

"Ohje"-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	4
1.1	Soveltamisala	4
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	5
2.1	Lainsäädäntö	5
2.2	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	5
3	Tavoitteet	6
4	Vastuuvelka ja laskuperusteet	7
4.1	Vastuuvelan laskenta	7
4.2	Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko	8
4.3	Laskuperusteet	8
5	Matemaatikon lausunto vastuuvelan määrästä	9
6	Kumotut määräykset ja ohjeet	10

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin:

- Vakuutuskassalain (948/2021) 1 luvun 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettuihin hautaus- ja eroavustuskassoihin (jäljempänä vakuutuskassat), joiden vastuovelkaan sisältyy vakuutuskassalain 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu.

2 Säädöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- Vakuutuskassalaki (948/2021)
- Laki Finanssivalvonnasta (878/2008)

2.2 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- Vakuutuskassalain 4 luvun 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 3 momentti ja 7 §:n 3 momentti
- Finanssivalvonnasta annetun lain 18 § 2 momentti

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten tavoitteena on
- varmistaa, että hautaus- ja eroavustuskassojen laskuperusteet vastuuvelan laskemiseksi ovat sellaiset, että ne osaltaan turvaavat vakuutettujen ja edunsaajien edut
  - varmistaa, että vastuuvelan laskennassa käytettävät muuttujat ja oletukset on valittu varovaisuutta noudattaen.

4 Vastuuvelka ja laskuperusteet

- (1) Vakuutuskassalain 4 luvun 1 §:n mukaan vakuutuskassan vastuuvelan muodostavat korvausvastuu ja vakuutusmaksuvastuu.
- (2) Vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vastuuvelalle vakuutuskassalain 4 luvun 4 §:n 1 momentin perusteella. Vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet myös vakuutusmaksuille vakuutuskassalain 4 luvun 6 §:n 1 momentin perusteella sekä vapaakirjalle ja takaisinostoarvolle vakuutuskassalain 4 luvun 7 §:n 1 - 2 momenttien perusteella.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista perustuu vakuutuskassalain 4 luvun 4 §:n 3 momenttiin.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus määrätä indeksikorotusvastuun käytöstä perustuu vakuutuskassalain 4 luvun 3 §:n 2 momenttiin.
- (5) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä vapaakirjan laskuperusteista perustuu vakuutuskassalain 4 luvun 7 §:n 3 momenttiin.

4.1 Vastuuvelan laskenta

MÄÄRÄYS (kohdat 6-13)

- (6) Vastuuvelka tulee laskea vakuutuskassan laskuperusteiden mukaisesti niiden henkilöiden osalta, joilla, jos vakuutuskassa purettaisiin laskentahetkellä, olisi osuus vakuutuskassan varoihin. Mikäli vakuutetut ovat sääntöjen mukaan oikeutettuja vapaakirjaan, niin vakuutetun vastuuvelan on aina oltava vähintään laskentahetkellä oikeutetusta vapaakirjasta laskettavan vastuuvelan suuruinen.
- (7) Vakuutusmaksuvastuu tulee laskea niiden henkilöiden osalta, joiden vakuutustapahtuma ei ole sattunut laskentahetkeen mennessä. Vastuun määrä laskentahetkellä on voimassa olevissa sitoumuksissa tarkoitettujen tulevien hautaus- ja eroavustuksien ja näistä sitoumuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvo vähennettynä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla.
- (8) Laskentahetkeä seuraavana vuonna annettaviksi päätettyjen etujen korotusten pääoma-arvot tulee sisällyttää vastuuvelkaan.
- (9) Jos vakuutuskassa sisällyttää vastuuvelkaansa vakuutuskassalain 4 luvun 3 §:n 2 momentin mukaisen varauksen (indeksikorotusvastuu) etujen tulevia korotuksia varten, tulee laskuperusteista ilmetä, miten varausta kartutetaan ja puretaan.
- (10) Indeksikorotusvastuulle tulee olla laskuperusteissa määritelty yläraja. Ylärajan tulee perustua vakuutuskassan säännöissä määriteltyyn indeksiehtoon, etujen tulevia korotuksia varten perittäviin tuleviin vakuutusmaksuihin ja vakuutuskassan rakenteeseen. Ylärajaa määrittäessä tulee lisäksi ottaa huomioon varojen arvioitu tuleva tuotto ja pitkällä aikavälillä turvaava laskuperustekorko. Vakuutuskassan varojen arvioitun tulevan tuoton tulee perustua sijoitusomaisuuden allokaatioon laskentahetkellä sekä eri sijoituslajien arvioituun tuottoon pitkällä aikavälillä.
- (11) Indeksikorotusvastuun yläraja tulee tarkistaa säännöllisesti ja aina, kun sen määrittämiseen vaikuttavissa tekijöissä on tapahtunut merkittävä muutos.

- (12) Mikäli etujen määrään vaikuttavien vapaakirjojen arvot eivät ole tiedossa tarkkoina, tulee vakuutuskassan laskuperusteissa määritellä, miten vapaakirjat arvioidaan.
- (13) Mikäli vastuovelka lasketaan tilinpäätöstä varten käyttäen arviotekniikkaa, tulee laskuperusteista käydä ilmi, kuinka vastuovelka arvioidaan.

4.2 Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko

MÄÄRÄYS (kohta 14)

- (14) Vastuuvelan laskennassa käytettävää korkoa harkitessaan vakuutuskassan tulee noudattaa varovaisuutta ja ottaa huomioon ainakin
- vakuutuskassan sijoitusten odotettu tuotto ja riskillisuus, sijoitusten duraatio eli tulevien kassavirtojen ajoittuminen, vakuutuskassan vakuutuskannan rakenne ja käytettävissä olevat riskipuskurit kuten indeksikorotusvastuu ja vakuutuskassan vastuuvelan ylittävät varat
  - lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) 5 luvun 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainittujen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

4.3 Laskuperusteet

MÄÄRÄYS (kohta 15)

- (15) Laskuperusteista tulee ilmetä ainakin seuraavat asiat
- selvitys käytetyistä merkinnöistä ja parametrien arvosta
  - vastuuvelan laskennassa käytettävät vakuutustekniset suureet
  - vakuutusmaksun määräytyminen
  - vapaakirjan määräytyminen, mikäli vakuutetut ovat niihin sääntöjen mukaan oikeutettuja
  - vakuutetun vakuutusmaksua vastaavan takaisinostoarvon määräytyminen, mikäli vakuutetut osallistuvat korvausten tai avustusten rahoittamiseen
  - vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun määräytyminen
  - indeksikorotusvastuun kartuttaminen, purkaminen ja indeksikorotusvastuun yläraja, mikäli vakuutuskassa sisällyttää vastuovelkaansa indeksikorotusvastuun.

OHJE (kohta 16)

- (16) Finanssivalvonta suosittelee, että vakuutuskassa ilmoittaa laskuperusteet sekä niihin tulevat muutokset perusteluineen Finanssivalvonnalle ennen sitä ajankohtaa, jolle niitä ensimmäisen kerran sovelletaan. Mikäli vakuutuskassan laskuperusteet sisältävät kertoimia, joiden arvot vakuutuskassan hallitus vahvistaa erikseen, tulisi vahvistetut kertoimien arvot toimittaa Finanssivalvonnalle ennen sitä ajankohtaa, jolle niitä ensimmäisen kerran sovelletaan.

5 Matemaatikon lausunto vastuvelan määrästä

- (1) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä taloudellista asemaa koskevien tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle perustuu Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momenttiin.

MÄÄRÄYS (kohta 2)

- (2) Finanssivalvontaan tilinpäätöksen yhteydessä toimitettavan matemaatikon lausunnon vastuvelan määrästä tulee sisältää ainakin seuraavat selvitykset:
- päivämäärä, jolle ajankohdalle vastuuelka on laskettu
  - päivämäärä, jolloin vahvistettuihin sääntöihin laskelma liittyy
  - päivämäärä, jolloin laskelmassa käytetyt laskuperusteet on otettu käyttöön
  - vakuutusmaksuvastuu eriteltynä avustuksista, vapaakirjoista ja muista eduista aiheutuvaan vastuun määrään sekä indeksikorotusvastuuseen
  - korvausvastuu eriteltynä tunnetuista ja tuntemattomista vakuutustapahtumista aiheutuvaan vastuuseen
  - laskelma katettavasta vastuuelasta
  - selvitys määrästä, joka vastuuelan kasvusta on Finanssivalvonnan suostumuksella jaksotettu myöhemmille vuosille
  - muut vastuuelan arviointiin vaikuttavat seikat.

6 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan antamat määräykset:

- Vakuutusvalvontaviraston vakuutuskassalain alaisille hautaus- ja eroavustuskassoille 22.11.2004 antaman määräyksen vakuutusteknisistä laskelmista ja niiden perusteena olevista laskuperusteista (Dnro 8/002/2004).